

**KRETINGOS MARIJONO DAUJOTO PAGRINDINĖS MOKYKLOS
SMURTO IR PATYČIŲ PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS VYKDYMO TVARKOS
APRAŠAS**

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Kretingos Marijono Daujoto pagrindinės mokyklos smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) parengtas vadovaujantis Smurto prevencijos ir intervencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijomis, patvirtintomis 2017 m. kovo 22 d. LR švietimo ir mokslo ministro įsakymu Nr. V- 190.

2. Tvarkos aprašo paskirtis – padėti mokykloje užtikrinti sveiką, psichologiškai, dvasiškai ir fiziškai saugią aplinką, užkertančią kelią smurto ir prievartos apraiškoms.

3. Tvarkos aprašas nustato smurto ir patyčių stebėsenos, prevencijos ir intervencijos vykdymą Marijono Daujoto pagrindinėje mokykloje.

4. Tvarkos aprašo tikslas - siekti ugdyti pozityvų mokinių elgesį ir sukurti draugišką bei saugią atmosferą, nustatyti, kokie turi būti daromi veiksmai individualiu, klasės ir mokyklos lygmeniu.

5. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

5.1. Smurtas – tai veikimu ar neveikimu asmeniui daromas tyčinis fizinis, psichinis, seksualinis, ar kitas poveikis, dėl kurio asmuo patiria fizinę materialinę ar neturtinę žalą.

5.2. Smurtas mokykloje - tai prievartos pasireiškimas mokyklos teritorijoje ir tarp jos bendruomenės narių. Prievarta (smurtas) prieš mokinius ir nepriežiūra – visos fizinės ir emocinės blogo elgesio, seksualinės prievartos, ar kitokio pobūdžio išnaudojimo formos, sukeliančios žalą mokinio sveikatai, išlikimui, vystymuisi ar orumui. Detalus aprašymas, kokie konkretūs veiksmai priskiriami prie smurto elgesio (1 priedas)

5.3. Smurto formos mokykloje: gali būti fizinis smurtas, psichologinis (emocinis) smurtas, seksualinis smurtas, ir kaip atskira smurto sąvoka - patyčios;

5.3.1. Fizinis smurtas - tai neatsitiktiniai, sąmoningi smurtiniai veiksmai, kurie sukelia skausmą ir gali sukelti sveikatos bei vystymosi sutrikimus;

5.3.2. Psichologinis (emocinis smurtas) - tai judėjimo laisvę apribojantys veiksmai, nuvertinimo, menkinimo, žeminimo, šmeižto, grasinimo, gąsdinimo, atskyrimo, kvailinimo ar kitokie ne fizinio kontakto priešiški elgsenos modeliai, sudarantys sąlygas sukelti žalą mokinio fizinei, emocinei, psichinei, dvasinei, moralei ir socialinei sveikatai bei vystymuisi.

5.3.3. Seksualinis smurtas (lytinis) - tai priklausomų raidos požiūriu mokinių įtraukimas į seksualinę veiklą, kuriai jie nėra pakankamai subrendę, ją nepilnai suvokia ir nesugeba tinkamai reaguoti.

5.3.4. Patyčios – tai psichologinę ar fizinę jėgą persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės tyčiniai, pasikartojantys veiksmai, siekiant pažeminti, įžeisti, įskaudinti ir kaip kitaip sukelti psichologinę ar fizinę žalą kitam asmeniui.

II. SMURTO IR PATYČIŲ STEBĖSENA IR PREVENCIJA MOKYKLOJE

6. Smurto ir patyčių prevencija ir intervencija yra svarbi mokyklos veiklos dalis, kurios planavimu, organizavimu ir stebėseną rūpinasi mokyklos direktorius, mokyklos Vaiko gerovės komisija, klasių vadovai, o jos vykdyme dalyvauja visi mokyklos bendruomenės nariai.

7. Mokyklos vadovas yra atsakingas už sveiką, saugią, užkertančią kelią bet kokioms smurto apraiškoms ir žalingiems įpročiams aplinką. Saugios ir palankios mokiniams aplinkos kūrimu rūpinasi mokyklos vaiko gerovės komisija.

8. Mokyklos vaiko gerovės komisija:

8.1. kiekvienais mokslo metais inicijuoja anoniminę mokinių apklausą ir apibendrina jos rezultatus, skelbia mokytojų tarybos posėdžiuose;

8.2. po I-ojo pusmečio ir mokslo metų pabaigoje atlieka mokykloje fiksuotų pranešimų apie smurtą ir patyčias analizę;

8.3. remdamasi apklausos ir pranešimų apie smurtą ir patyčias analizės duomenimis, rengia smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių planą;

8.4. aptaria turimą informaciją, svarsto prevencijos ir intervencijos priemonių taikymo plano turinį Vaiko gerovės komisijos posėdžiuose;

8.5. teikia siūlymus mokyklos vadovui dėl smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių įgyvendinimo mokykloje, mokyklos darbuotojų mokymų smurto ir patyčių prevencijos ar intervencijos srityje ir kitais klausimais;

9. Klasių vadovai kas trys mėnesiai išanalizuoja ir apibendrina turimus pranešimus apie patyčias, informuoja Vaiko gerovės komisijos narius, koordinuojančius vykdymo tvarką, apie prevencijos, intervencijos taikomų priemonių rezultatus klasėje, teikia kitą svarbią informaciją, susijusią su patyčiomis.

III. SMURTO IR PATYČIŲ INTERVENCIJA MOKYKLOJE

10. Visais įtariamų ir realių smurto ir patyčių atvejais kiekvienas mokyklos administracijos atstovas, pedagogas ar švietimo pagalbos specialistas, kitas darbuotojas reaguoja pagal reagavimo į smurto ir patyčių atvejus schemą (2 priedas). Atvejį užregistruoja smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos žurnale. (3 priedas).

10.1. įtarus ar pastebėjus smurtą ar patyčias – nutraukia bet kokius tokį įtarimą keliančius veiksmus, esant elektroninėms patyčioms, (jei turi galimybę) išsaugo įrodymus;

10.2. primena mokiniui, kuris tyčiojasi, kad jis pažeidžia mokyklos elgesio normas ir mokyklos vidaus darbo taisykles;

10.3. prireikus pagalbos, mokinys kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis: klasės vadovą, socialinį pedagogą, mokyklos administraciją ir kitus mokyklos darbuotojus;

11. Klasės vadovas, gavęs informaciją apie įvykusį ar įtariamą smurtinį elgesį ar patyčias:

11.1. išsiaiškina situaciją, nustato, koks tai elgesio (smurto forma ar patyčios) atvejis;

11.2. organizuoja individualius pokalbius su smurto ar patyčių dalyviais, informuoja tėvus (globėjus, rūpintojus), kviečia juos atvykti į mokyklą dalyvauti pokalbyje;

11.3. užpildo pokalbio su tėvais fiksavimo lapą (4 priedas);

11.4. stebi situaciją, bendradarbiauja su švietimo pagalbos specialistais ir informuoja mokinių tėvus (globėjus, rūpintojus) apie pokyčius.

11.5. situacijai nesikeičiant, raštu kreipiasi į mokyklos socialinį pedagogą;

12. Mokyklos socialinis pedagogas imasi spręsti smurto ar patyčių atvejį ir kreipiasi į vaiko gerovės komisijos pirmininką;

13. Mokyklos vaiko gerovės komisijos pirmininkas, esant sudėtingam atvejui, inicijuoja mokyklos Vaiko gerovės komisijos posėdį;

14. Vaiko gerovės komisija:

14.1. įvertinusi turimą informaciją, numato veiksmų planą ir priemones, supažindina mokinius ir jų tėvus (globėjus, rūpintojus);

14.2. informuoja mokyklos vadovą apie esamą situaciją ir numatytą veiksmų planą bei priemones;

14.3. vykdo plane numatytas veiklas, stebi, analizuoja, organizuoja pakartotinius posėdžius situacijos įvertinimui.

15. Mokiniai smurtavus, pasityčiojus iš administracijos atstovo, pedagogo, švietimo pagalbos specialisto ar kito darbuotojo, asmuo pastebėjęs smurto ar patyčių atvejį, informuoja mokyklos vadovą, kuris imasi dokumentuose numatytų veiksmų.

16. Administracijos atstovui, pedagogui, švietimo pagalbos specialistui ar techniam darbuotojui smurtavus ar pasityčiojus iš mokinio, asmuo pastebėjęs smurto ar patyčių atvejį turi informuoti mokyklos vadovą, kuris imasi mokyklos dokumentuose numatytų veiksmų.

17. Mokyklos vadovas, sužinojęs apie darbuotojo patiriamą smurtą ar patyčias iš kito darbuotojo, imasi mokyklos dokumentuose numatytų veiksmų.

18. Smurto ar patyčių dalyviams pagal individualius poreikius mokykloje teikiama švietimo pagalbos specialistų ar pedagogų pagalba.

IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

19. Visi dokumentai, esantys mokinio asmens byloje, ir duomenys, susiję su mokiniu ir jo asmeniniu gyvenimu yra konfidencialūs ir naudojami tik tiek, kiek tai būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas, užtikrinti vaiko teises ir teisėtus interesus.

20. Mokslo metų pradžioje mokyklos bendruomenės nariai pasirašytinai supažindinami su smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarka mokykloje.

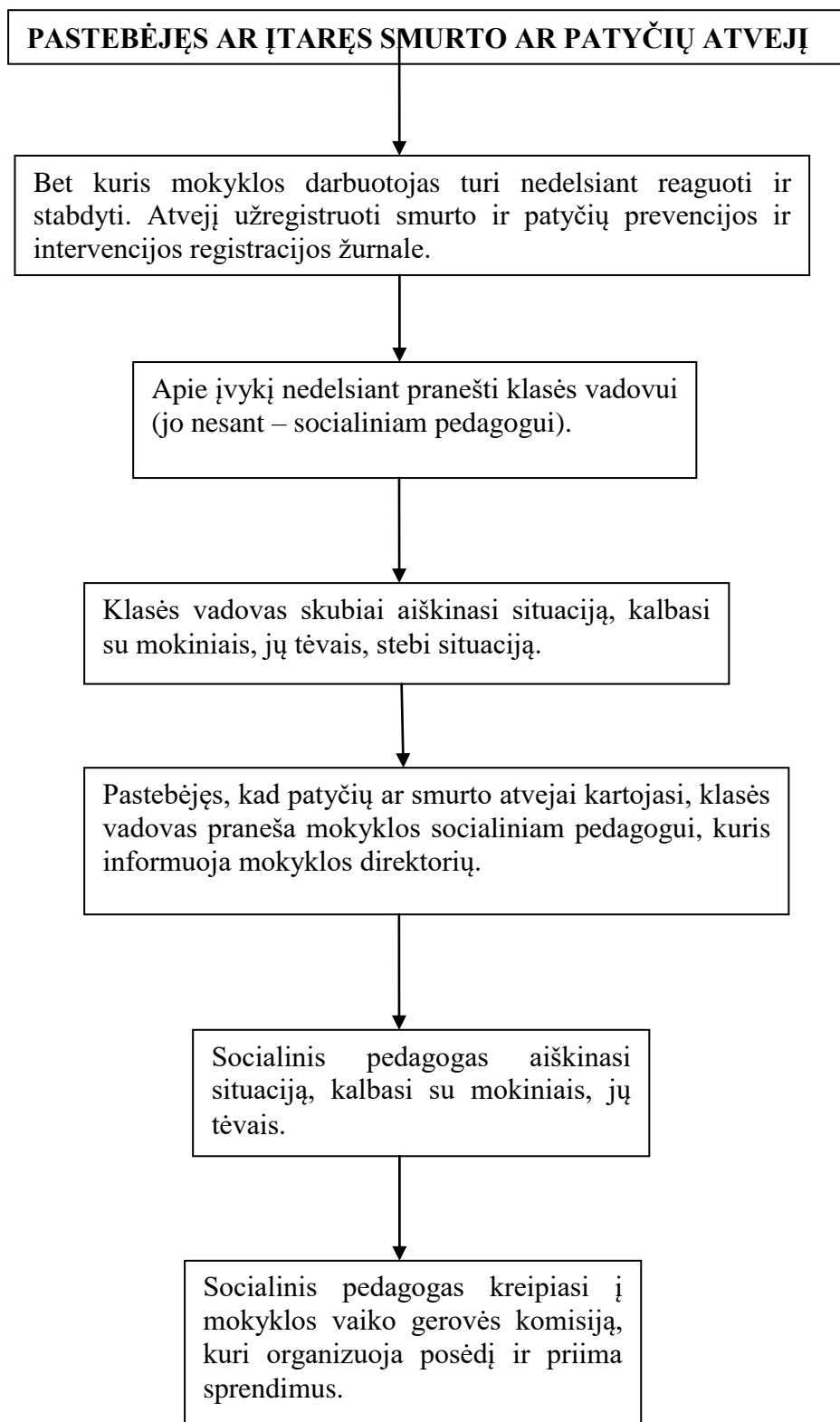
Detalus aprašymas, kokie konkretūs veiksmai yra priskiriami prie smurtinio elgesio.

Smurtas mokykloje – tai:

- Mušimas per veidą, rankas, kojas, pilvą, nugarą, sėdmenis kitam žmogui.
- Pastūmimas.
- Kojos pakišimas, kad kitas nugriūtų ar susižalotų.
- Daiktų mėtymas į kitą žmogų.
- Rankos užlaužimas.
- Kandžiojimas.
- Sprigtai, skausmingi odos trynimai.
- Tempimai prieš kito žmogaus valią.
- Drabužių plėšymas.
- Dūrimas tušinuku ar kitu daiktu
- Draskymas nagais.
- Tampymas už plaukų.
- Smaugimas.
- Kito žmogaus daiktų ar kūno teplojimas tušinuku, rašalu, flomasteriais ar kitais daiktais.
- Smurtinių bausmių taikymas.
- Peilių, lazdų, kitų šaltųjų ginklų nešiojimas ar panaudojimas.
- Petardų, kitų sprogstamų medžiagų nešiojimas ar panaudojimas.
- Kito žmogaus daiktų naikinimas.
- Spjaudymas.
- Trukdymas ar neleidimas persirengti rūbinėje .
- Apipylimas vandeniu ar kitais skysčiais.
- Gąsdinimas.
- Grasinimas susidoroti.
- Daiktų ar pinigų atėmimas ar vogimas.
- Spaudimas neatskleisti smurtinių veikslių suaugusiems asmenims.
- Psichologinis smurtas, siekiant pažeminti.
- Įžeidus pravardžiavimas.
- Privertimas bėgti iš pamokų.
- Garsus rėkavimas, švilpimas mokykloje ir jos teritorijoje.
- Šmeižtas, apkalbinėjimas siekiant pažeminti kitą asmenį.
- Kito asmens artimųjų žeminimas.
- Demonstratyvus piktybinis ignoravimas.
- Įžeidžių žinučių rašymas popieriuje, mobiliuosiuose telefonuose, elektroniniame pašte ir socialiniuose tinkluose.
- Privačios informacijos atskleidimas siekiant pažeminti kitą asmenį.
- Kitų žmonių ignoravimas dėl lyties, amžiaus, išvaizdos, gebėjimų.
- Spaudimas meluoti, siekiant nusižengimą.
- Nepranešimas apie žinomą nusižengimą.
- Kito asmens vertimas rinktis, su kuo bendrauti.
- Socialinio statuso naudojimas, siekiant pažeminti kitą žmogų ar jam pakenkti.
- Necenzūrinės kalbos vartojimas.
- Demonstratyvus atsisakymas vykdyti administracijos, pedagogų nurodymus, susijusius su ugdymo procesu.
- Demonstratyvus ar piktybinis mokyklos bendruomenės narių vengimas spręsti smurto atvejus.

- reketavimas, privertimas skolinti, priverstinis skolos „uginimas“.
- Bet kurių kūno dalių lietimasis prieš kito žmogaus valią.
- Seksualinis priekabiavimas žodžiais ar raštu.
- Prievartiniai seksualiniai santykiai mokyklos teritorijoje.

**MARIJONO DAUJOTO PAGRINDINĖS MOKYKLOS
REAGAVIMO Į SMURTO AR PATYČIŲ ATVEJUS STRUKTŪRA**

PATVIRTINTA

Kretingos Marijono Dujoto pagrindinės
mokyklos direktoriaus 2017 m. rugsėjo 1 d.
įsakymu Nr. V1-117
3 priedas

Eil. Nr.	Data	Pranešėjo vardas, pavardė, pareigos	Smurto ir patyčių pobūdis	Smurtą patiriantis asmuo	Smurtaujantis asmuo	Pastabos

PATVIRTINTA
Kretingos Marijono Daujoto pagrindinės
mokyklos direktoriaus 2017 m. rugsėjo 1 d.
įsakymu Nr. V1-117
4 priedas

KRETINGOS MARIJONO DAUJOTO PAGRINDINĖ MOKYKLA

POKALBIO SU TĖVAIS FIKSAVIMO LAPAS

201____-____-____
Kretinga

Mokykloje lankėsi _____
(tėvų , ar globėjų, rūpintojų vardas , pavardė)

Dėl sūnaus (dukters) _____
(mokinio (-ės) klasė, vardas, pavardė)

Problemos: dėl fizinio smurto kito vaiko atžvilgiu, dėl psichologinio smurto (patyčių), dėl mokinių tarpusavio santykių. (pabraukti)

Pasiekti susitarimai _____

Pokalbyje dalyvavo:
socialinė pedagogė Rita Stančienė

(parašas)

(tėvų (globėjų, rūpintojų) vardas, pavardė)

(parašas)

(tėvų (globėjų, rūpintojų) vardas, pavardė)

(parašas)

(klasės vadovo vardas, pavardė)

(parašas)

(klasės vadovo vardas, pavardė)

(parašas)

(mokinio vardas, pavardė)

(parašas)

(mokinio vardas, pavardė)

(parašas)

Kiti dalyvavę asmenys:

(vardas, pavardė)

(parašas)